

Підвищити роль заробітної плати як основного мотиватора зростання ефективності діяльності підприємства можливо якщо забезпечити безпосередньо зв'язок із результатами праці. Спрямованість на конкретний результат дає працівнику відчуття внутрішнього комфорту. Це в свою чергу виступає стимулом до дії. В цьому випадку фінансово-економічний ефект посилюється ефектом психологічним. Крім цього, при встановленні розміру заробітної плати повинен застосовуватися принцип справедливості. Якщо, на думку працівника, його внесок істотно перевищує розмір заохочення або йому "недодають" в порівнянні з іншими, він відчуває себе обділеним і його робочий ентузіазм знижується.

Також необхідно враховувати, що значення заробітної плати зростає для низькооплачуваних виконавців і, навпаки, знижується для високооплачуваних. Але для деяких груп працівників значення заробітної плати як основного мотиватора різко знижується. Така ситуація виникає в тому випадку, коли у робітника відсутній час для відпочинку і плата за понаднормову працю, якою б високою вона не була, втрачає всяке значення. У такий момент керівнику необхідно подумати про психологічну мотивацію.

Говорячи про моральне стимулювання, то, як показала практика, якщо воно не підкріплено фінансовими важелями, на більшості підприємств воно взагалі не спрацьовує.

Побудова мотиваційного механізму – процес тривалий та складний, що вимагає від керівників усвідомлення потреб та ціннісних орієнтацій співробітників, створення індивідуальних та колективних мотиваційних балансів. Безумовно, велике значення під час розроблення механізму мотивації персоналу має гідна заробітна плата, але не варто думати, що належна зарплата, – єдиний чинник мотивації до праці. Іншими важливими чинниками може бути соціально-психологічний клімат компанії [2, с.3]; реальна можливість для робітників відчувати результати своєї праці, усвідомлювати свою значимість в компанії; можливість підвищувати кваліфікацію за рахунок організації; одержувати кредитування на житло й освіту, що також визначається фінансовим станом підприємства.

Фінансовий стан підприємства є рушійною силою для розвитку мотиваційної системи на підприємстві. Саме стан справ на підприємстві впливає на те, чи є можливість зацікавити трудовий колектив в результатах своєї праці, а отже і покращити фінансовий стан в майбутньому (виникає замкнуте коло). В наступних дослідженнях заплановано дослідити вплив окремих елементів фінансової стану на мотиваційну систему підприємства.

Список використаних джерел:

1. Гірняк О.М., Лазановський П.П. *Маркетинг: Підручник.* – Львів: "Магнолія плюс", 2005. – 352 с.
2. Кісельова Т. *У чому суть мотивації до праці // Праця і зарплата – № 34 (566) вересень 2007 р. ст3-*
3. Стадник В.В., Йохна М.А. *Менеджмент: Посібник.* – К.: Академвидав, 2003— 464 с.
4. *Статистичний щорічник Закарпаття за 2006 рік. / За ред. Ілатьо І.В. – Ужгород: 2007 – 592с.*
5. *Фінанси підприємств: Підручник: / За ред. проф. А.М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ. 2000. – 460с.*

Annotation. *The connection between financial state of an enterprise and motivation system of workers is grounded in the article. Main attention is paid to the influence of the efficiency of an enterprise on the system of motivation on the enterprise. Some peculiarities of connection between efficiency of an enterprise and motivation of personnel, and their influence on the financial slate in general, are given. Some main aspects of modern problems of motivation system of an enterprise are illustrated.*

Key words: *financial situation, efficiency, motivation, system, bilateral connection, motivation mechanism*

УДК 658.589

О.С. Белоусова, старший викладач, аспірант Класичного Приватного Університету, м. Запоріжжя.

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКОНОМІЦІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Стаття присвячена проблемам інноваційного розвитку економіки підприємств України. Автор досліджує вплив різних факторів на розвиток інноваційного ринку. На основі аналізу зроблені обґрунтовані висновки та внесені пропозиції щодо можливих шляхів створення ефективного інноваційного ринку України.

Ключові слова: *інновації, інноваційний потенціал, інноваційний конвеєр, державна підтримка інноваційної діяльності.*

Розвиток будь-якого успішно діючого в умовах ринкової економіки підприємства слід розглядати як постійний процес створення інновацій, безперервний процес творчої діяльності. Інноваційне забезпечення спрямоване на створення нової продукції і послуг, технології і матеріалів, нових організаційних форм, що мають властивості науково – технічної новизни і задовольняють нові суспільні або індивідуальні потреби.

Автором проаналізовано законодавство з питань регулювання діяльності суб'єктів інноваційної

інфраструктури і виявлено, що воно є недосконалим та фрагментарним. Результати аналізу свідчать також про відсутність відповідної підтримки інноваційної діяльності в країні. Не підтримується належним чином діяльність винахідників, раціоналізаторів, науковців, які мають завершені науково-технічні розробки, не створюються центри трансферту технологій. Не в повному обсязі реалізуються освітній і науковий потенціал, а також інформаційні ресурси системи науково-технічної та економічної інформації. Стимування інноваційного розвитку в Україні визначається дефіцитом фінансових ресурсів, падінням платоспроможного попиту на науково-технічну продукцію з боку держави і підприємницького сектора, погіршенням якісних характеристик наукових кадрів і матеріально-технічної бази досліджень та іншими не менш важливими чинниками.

Загальний рівень інноваційності економіки визначається рівнем перевищення темпів росту інвестицій в основний капітал над темпами росту ВВП країни. В Україні таке співвідношення складало: у 1997 році – 101,7%, у 2007 році – 90,7%, що свідчить не на користь інноваційного розвитку економіки.

Незважаючи на деякі успіхи в стабілізації макроекономічних показників, не вдається отримати реальні результати в створенні сприятливих

умов для інноваційної діяльності вітчизняних виробників, що зокрема відбивається на показниках експорту інноваційної продукції. Інноваційна сфера нашої країни і досі не стала по-справжньому привабливою для вітчизняних та іноземних інвесторів. Значною мірою такий результат пов'язаний з обмеженими можливостями держави в спрямуванні фінансових потоків в інноваційний розвиток економіки і недостатнім державним стимулюванням інноваційної діяльності.

Продуктивність національної економіки, можливість досягнення економічного зростання у середньостроковому періоді вимірюється загальним індексом зростання конкурентоспроможності. За факторним аналізом відокремлених складових цього індексу впливає, що для України ці показники мають тенденцію до зниження. Позиції України у системі координат світового розвитку щодо економічного зростання показують, що це зростання має відновлювальний характер і забезпечується порівняно екстенсивними чинниками.

Тому побудова інноваційно-орієнтованої економіки обумовлена негайною потребою підвищення конкурентоспроможності реального сектору економіки та проведення його реструктуризації, зміни структури експорту промислової продукції із перевагою у ній продукції з високим рівнем доданої вартості, збереження та розвитку науково-технічного потенціалу України. Це і зумовлює невідкладне проведення відповідних інноваційних перетворень, в першу чергу, за визначеними пріоритетними напрямками розвитку.

Важливою особливістю програмно-цільового планування та фінансування інноваційного процесу є проблемна орієнтованість більшості програм на комерціалізацію технологій, у т. ч. й "критичних" або "високих"; прискорене використання або впровадження (іноді і на безприбуткових засадах) нововведень; трансферт технологій зі сфери ВПК у цивільні галузі виробництва.

Організаційно-фінансова інфраструктура інноваційної діяльності повинна сприяти злагодженій дії ланцюжка: "наука – технологія – виробництво – ринок". До організаційно-фінансового аспекту також слід віднести "бюджет інноваційного розвитку". Такий бюджет (або ресурс) має надаватися підприємствам для проведення інноваційного оновлення виробництва через встановлення нормативів прискореної амортизації, пільгового оподаткування, надання "податкових канікул", інвестиційного кредиту, встановлення спеціального правового режиму пільгового оподаткування інноваційної продукції, виготовленої за інноваційними проектами, які мають державну підтримку та зареєстровані в установленому порядку. Досягти цього без використання індустрії венчурного бізнесу, тобто без створення приватних інвестиційних компаній, діяльність яких підтримується державними і суспільними фондами, є вкрай ускладненим. Для того, щоб економіка мала право називатися інноваційною, частка венчурних інвестицій у високотехнологічне виробництво повинна досягти 70% від загального обсягу вкладень капіталу в цю сферу виробництва. Тим самим прискорюється і самоорганізовується процес реструктуризації економіки, у результаті якого утворюється значна кількість робочих місць, на яких виробляються товари і послуги із значною доданою вартістю. Важливим елементом формування індустрії венчурного бізнесу є такі організаційні структури, як технопарки (технологічні і наукові парки) та інноваційні бізнес-інкубатори.

Проведення інноваційних заходів у складних умовах сучасної економічної ситуації об'єктивно пов'язане зі значними труднощами та фінансовими ризиками. Аналіз статистичних даних свідчить, що фінансові труднощі найбільше впливають на процес науково-технічного розвитку виробництва. На групу факторів, пов'язаних із низькою фінансовою спроможністю, вказують майже всі підприємства. Крім загальних причин нестачі власних коштів та неможливості залучення державних джерел фінансування, значне місце посідає високий рівень кредитних ставок, що також впливає на відсутність коштів у замовника. Негативний вплив на інноваційну діяльність зовнішніх факторів посилюється дією внутрішніх недоліків господарювання. Це недосконалість системи управління, відставання організації виробництва від розвитку умов та потреб ринкового середовища. В Україні відсутні достовірні схеми оцінювання

інноваційного потенціалу. Через це багато наших підприємств у процесі приватизації можуть втратити вдвічі, а то і втричі від своєї реальної вартості. Тут потрібно закласти гарантії для підприємств, які б, з одного боку, унеможливили недооцінку нематеріальних активів, а з другого – стимулювали надходження інвестиційних проектів, спрямованих на модернізацію та розвиток інноваційного потенціалу підприємств. Для утвердження ефективної національної інноваційної моделі необхідно зробити таке:

а) передбачити державні гарантії послідовної і відповідальної інноваційної політики; розвивати вже існуючі інноваційні структури і сприяти виникненню нових, особливо в регіонах;

б) створити ефективну систему інноваційного кредитування та інвестування, прийняти необхідні законодавчі документи щодо її правового і фінансового функціонування.

Список використаних джерел:

1. Гриньов Л.В. *Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління*. – Х.: ВД "ІНЖЕК", 2003. - 308с.
2. *Постанова Кабінету Міністрів України "Про заходи щодо підтримки інноваційно-інвестиційних програм" №106 від 05.08.2002р.*// Урядовий кур'єр . – 2002. – № 153.-С. 58-70.
3. *Стеченко Д. Інноваційні форми регіонального розвитку: Навчальний посібник*. – К.: Вища шк., 2002. – С.195-207.
4. *Статистичний щорічник України за 2006. За ред. О.Г.Осауленка. К: Державний комітет статистики України. – 2007.-663 с.*

Annotation. Article is devoted to problems of the innovation development at the economy enterprises in Ukraine. The author investigates influence of the different factors on development innovations market. There are made conclusions and offers concerning possible ways of studies effective innovation market, in Ukraine on the basis of the analysis.

Key words: Innovation, innovative potential, innovative conveyor, states support of innovative activity.

УДК 330.835

Ю.В. Бицюра, старший викладач Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, м. Київ.

МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ ВПЛИВУ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Розроблена методика визначення впливу АТ на забезпечення сталого економічного зростання. Визначені відповідний інтегральний індекс та показники, що характеризують вплив АТ на економічну, соціальну, екологічну та інституціональну складові сталого економічного зростання.

Ключові слова: акціонерні товариства, стале економічне зростання.

Відповідно до "Стратегії економічного та соціального розвитку України на 2004-2015 роки" одним основних стратегічних пріоритетів є забезпечення сталого економічного зростання. На нашу думку, стале економічне зростання (СЕЗ) – стале зростання виробництва суспільно-корисного і конкурентоздатного продукту на основі розширеного відтворення та якісного удосконалення факторів виробництва при ефективному використанні ресурсів та збереженні природного середовища з метою найбільш повного задоволення економічних та соціальних потреб нинішнього та майбутніх поколінь з урахуванням зростаючих стандартів життя людей.

Однією з нагальних проблем сьогодення для України є формування і розвиток акціонерної власності та спрямування її на досягнення СЕЗ. Як показує досвід розвинутих країн, саме корпорації сприяють підвищенню ефективності великого капіталомісткого виробництва і сприяють СЕЗ. Цей процес супроводжується збільшенням обсягу суспільного продукту, зростанням рівня соціального забезпечення та мінімізацією впливу на навколишнє середовище, зростанням інвестицій в людський капітал, впровадженням інновацій та підвищенням якості життя населення.

Визначення впливу акціонерних товариств (АТ) на забезпечення СЕЗ, передбачає формування системи показників, які, з одного боку, деталізують вплив факторів на кінцевий результат, а з іншого – дозволятимуть оцінити ефективність заходів, здійснених з цією метою. Однак, це вимагає значної кількості інформації, отримати яку складно або неможливо (наприклад, за багатьма екологічними та соціальними параметрами, трансакційними витратами).

У економічній літературі [1-2] переважно розглядається два підходи щодо визначення ефективності діяльності АТ: 1) зміна ринкового курсу акцій; 2) використання окремих показників: рентабельність, зміна темпів реального доходу, продуктивність праці тощо. Оскільки акції переважної більшості